

Udskriftsdato: 20. december 2025

AFG nr 10347 af 15/11/2016 (Gældende)

Kompensation/erstatning - formuetab - afkasttab - pensionsbeskatning

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 16-0346269

Kompensation/erstatning - formuetab - afkasttab - pensionsbeskatning

Skatterådet kan ikke bekræfte, at en erstatning/kompensation for manglende afkast på en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente) kan anses som erstatning for et formuetab, og dermed skatte- og afgiftsfri for pensionskunden, jf. statsskattelovens § 5, litra b.

Skatterådet bekræfter, at erstatningen skal beskattes på samme måde og efter samme regler, som det den træder i stedet for (pensionsafkast), og er dermed skatte- eller afgiftspligtig for pensionskunden. Skatterådet kan ikke bekræfte, at erstatningen skal beskattes som personlig indkomst hos erstatningsmodtageren efter personskattelovens § 3, men skal derimod beskattes og afgiftsberigtiges efter henholdsvis pensionsafkastbeskatningsloven og pensionsbeskatningslovens regler.

Skatterådsmøde den 15. november 2016 - SKM2016. 580. SR

Spørgsmål

1. Er Skatterådet enig i, at en kompensation/erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkastdifference mellem to produkter) på en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente) kan anses som erstatning for et formuetab og dermed skatte- og afgiftsfri for kunden?
2. Såfremt der svares nej til spørgsmål 1, er Skatterådet så af den opfattelse, at en sådan kompensation/erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkastdifference mellem to produkter) på en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente) skal beskattes på samme måde og efter samme regler, som det den træder i stedet for (afkast), og dermed er skatte- eller afgiftspligtig for kunden?
3. Såfremt der svares ja til spørgsmål 2, er Skatterådet så enig i, at erstatningen skal beskattes som personlig indkomst hos modtageren jf. personskattelovens § 3?

Svar

1. Nej
2. Ja
3. Nej

Beskrivelse af de faktiske forhold

B A/S er en virksomhed, som rådgiver om bl.a. forsikring og pension.

B A/S agerer i denne konkrete sag pensionsrådgiver/-mægler i relation til kunden og pensionsleverandøren. Denne anmodning vedrører den skattemæssige behandling af en påtænkt udbetaling af kompensation i et kundeforhold til:

A (person)

E-vej

F-by

A har tegnet en pensionsordning i et pensionsinstitut omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente). Afkast på denne ordning er omfattet af skattepligt efter pensionsafkastbeskatningsloven (PAL).

Kunden, A, har med B A/S' assistance ønsket at ændre sit investeringsvalg/investeringsprofil for pensionsordningen. B A/S modtager underskrevet materiale angående ønsket om investeringsændringen fra kunden, men får af uvisse årsager aldrig ekspederet dette videre til pensionsleverandøren eller det har ikke kunnet dokumenteres, at materialet er videresendt.

Da det efterfølgende er konstateret, at kunden har lidt et afkasttab, har B A/S indvilliget i at kompensere kunden for dette tab. Der er indgået aftale med kunden om udbetaling af et specifikt beløb i kompensation, men beløbet er endnu ikke udbetalt.

Der skal således ydes en erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkastdifference mellem to produkter). Kunden har via egen rådgiver fået oplyst, at en sådan kompensation fra B A/S for manglende afkast på pensionsordningen kan betragtes som erstatning for et formuetab, som dermed vil være skattefri for kunden, jfr. statsskattelovens § 5.

B A/S er dog bekendt med, at erstatninger i andre lignende sager - efter praksis - har været behandlet på samme måde som afkast.

Der ønskes derfor klarhed og fuld sikkerhed for, at reglerne er forstået korrekt i forhold til den skattemæssige behandling af den påtænkte udbetaling af kompensation, hvilket er anledningen til denne anmodning om bindende svar.

Spørgers rådgiver har efterfølgende oplyst, at løsningen formentlig bliver, at A kompenseres med et kontantbeløb på X kr. (kapitalindkomst uden AM-bidrag) svarende til "afkastdifference". Derefter er planen, at A - via sin arbejdsgiver - indbetaler af bruttolønnen før AM-bidrag et beløb (Y kr.) på pensionsordningen.

B A/S vil således alene kompensere A med et kontantbeløb, der svarer til det nettolønsafsnit, som opstår ved de ekstraordinære pensionsindbetalinger med skattemæssig bortseelsesret via arbejdsgiveren, som er nødvendige for at udjævne afkastdifference. På denne måde placeres afkastdifference på pensionsdepotet, og vil fremadrettet blive beskattet som den øvrige pensionsordning.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Spørgsmål 1 og 2

Kunden har med B A/S assistance ønsket at ændre sit investeringsvalg/investeringsprofil for pensionsordningen. B A/S modtager underskrevet materiale angående investeringsændringen fra kunden, men får af forskellige årsager aldrig ekspederet dette videre til pensionsleverandøren eller har ikke kunnet dokumentere at have videresendt materialet. Det konstaterede afkasttab, som kunden har lidt - skal efterfølgende kompenseres helt eller delvist af B A/S.

Det er således et spørgsmål om den skattemæssige behandling af kompensation/erstatning, som B A/S udbetaler til kunden, da B A/S har været årsagen til at kundens pensionsordning har været investeret forkert og kunden derfor har fået et andet (lavere) afkast på pensionsordningen end forventet. Konkret er der tale om, at der ydes en erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkastdifference mellem to produkter).

Umiddelbart kunne dette minde om de situationer, hvor der tilbydes en kompensation/godtgørelse, hvis man konverterer fra et produkt med f.eks. afkast-/rentegaranti til et nyt/andet produkt uden afkastgaranti. I disse situationer er fremgangsmåden, at beløbet sættes direkte ind på og forøger depotet - og at det behandles som afkast med PAL-beskatning (hvilket det jo reelt også er eller træder i stedet for), jfr. SKM2012. 91. SR.

En sådan kompensation/erstatning for manglende afkast - eller manglende fremtidigt afkast (hvis man får kompensation for at gå væk fra en afkastgaranti) - behandles som afkast, hvor beløbet sættes ind på og forøger depotet - med PAL-beskatning, jfr. PAL § 4 a, stk. 2, nr. 5.

Men principielt har B A/S ikke mulighed for at indbetale en sådan kompensation direkte på kundens pensionsdepoter hos pensionsleverandøren. Og i den konkrete sag har pensionsselskabet ikke ønsket at medvirke til en løsning, hvor de indskyder et beløb svarende til kompensationen direkte på depotet - og derefter fakturerer B A/S beløbet.

Derfor er eneste mulighed, at kunden i en periode foretager ekstraordinære indbetalinger med skattemæssig bortseelsesret via sin arbejdsgiver svarende til afkastdifferencen på pensionsdepotet. På denne måde lander afkastdifferencen på pensionsdepotet og vil fremadrettet blive beskattet som den øvrige pensionsopsparing.

I den konkrete sag har B A/S forligsmæssigt aftalt med kunden, at der skal udbetales en kontant kompensation direkte til kunden, der svarer til det nettoløn afsavn, der opstår herved og kunden stilles således som hvis fejlen ikke var sket. Kundens rådgiver er af den opfattelse, at udbetaling af en kontant godtgørelse - som kompensation for manglende afkast på en pensionsordning - kan betragtes som erstatning for et formuetab, og dermed være skattefri og kunden er derfor af den opfattelse at spørgsmål 1 skal besvares med et "ja".

B A/S og A's repræsentant har i forbindelse med høringen anført, at det efter spørgers overbevisning er en fejlslutning fra SKATs side, når det lægges til grund, at parterne har valgt en løsning med kontant udbetaling af kompensationen.

B A/S og A har ønsket, at det manglende afkast ikke udbetales kontant til A, men placeres direkte på hans depot hos pensionsleverandøren, med en overførsel direkte fra B A/S til pensionsleverandøren. Dette har imidlertid ikke været en mulig løsning, som pensionsleverandøren har ville tilbyde eller imødekomme - formodentlig på grund af systemmæssige begrænsninger, men det kunne lige så vel skyldes, at ressourceforbruget for pensionsleverandøren til at placere kompensationen er uforholdsmæssigt stort til, at de vil medvirke, henset til at det ikke er dem der har begået fejlen.

Under alle omstændigheder er det uden for både A og B A/S' rådighedssfære og beslutningskompetence.

Der er således ikke valgt en løsning, hvor B A/S stiller kompensationen til A's "disposition" - men en løsning ud fra det muliges kunst og som en konsekvens af, at B A/S hos den konkrete pensionsleverandør ikke har mulighed for at indbetale kompensationen direkte til A's pensionsdepot.

Intentionen og formålet bag aftalen er motiveret af og har utvivlsomt til hensigt at tilføre A's pensionsdepot værdi. Dette har dog rent praktisk ikke været en mulighed jf. ovenstående.

Var det i stedet pensionsleverandøren - og ikke B A/S - der havde undladt at ændre investeringsvalget, ville det utvivlsomt have været pensionsleverandørens løsning at placere det manglende afkast direkte på pensionsdepotet. Dette havde formentlig betydet/medført, at pensionsleverandøren havde skulle foretage korrektioner til deres PAL-indberetning. Det er vores formodning, at pensionsleverandørens kompensation/forøgelse af pensionsdepotet ikke tilsvarende af SKAT havde medført en betragtning om "råden" i utide og i strid med pensionsformålet i henhold til praksis om omfordeling af bonusreserver, f.eks. jf. SKM2012. 91. SR.

B A/S har ingen praktisk eller systemmæssig mulighed for at afregne eller indberette hverken PAL eller afgift.

Der er efter spørgers opfattelse ikke tale om, at der er positiv opfyldelsesinteresse. Dette kan som beskrevet ikke lade sig gøre, da B A/S ikke kan indsætte det manglende afkast på pensionsdepotet.

Det er spørgers opfattelse, at da det ikke er muligt for B A/S at indsætte erstatningen på pensionsdepotet, kan der ikke være tale om, at der kan pålægges afgift efter pensionsbeskatningslovens § 29 med 60%. Der sker ikke nogen hævnning af pensionsmidler, da A på ingen måde har eller haft mulighed for at råde over sit pensionsdepot.

Det er spørgers opfattelse, at erstatningen er indkomstskattepligtig, da der er tale om en pensionsafkastliggende erstatning i kraft af, at der ikke kan rådes over eller indsættes midler på A's pensionsordning.

Spørgsmål 3

Det er spørgers opfattelse, at såfremt erstatningen anses skattepligtig jfr. svaret på spørgsmål 2, så vil erstatningen skulle beskattes som personlig indkomst for modtageren jfr. personskattelovens § 3.

Visse typer afkast fra pensionsordninger er omfattet af personskattelovens § 4 og beskattes derfor som kapitalindkomst. Dette gælder f.eks. afkast fra pensionsordninger omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, stk. 3 jfr. personskattelovens § 4, stk. 1, nr. 13. Indtægter, der ikke er nævnt i personskattelovens § 4 indgår i den personlige indkomst jfr. personskattelovens § 3, stk. 1.

SKATs indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at en compensation/erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkast-difference mellem to produkter) på en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente) kan anses som erstatning for et formuetab og dermed skatte- og afgiftsfri for kunden.

Lovgrundlag

Statsskatteloven § 4

"Som skattepligtig indkomst betragtes med de i det følgende fastsatte undtagelse og begrænsninger den skattepligtiges samlede årsindtægter, hvad enten de hidrører her fra landet eller ikke, bestående i penge eller formuegoder af pengeværdi, således f.eks:

(...)

c) af et embede eller en bestilling, såsom fast lønning, sportler, embedsbolig, naturalydelse, emolumenter, kontorholdsgodtgørelse (med hensyn til kontorudgifter jf. § 6 b), samt pension, ventepenge, gaver (jf. dog herved bestemmelsen i § 5 b), understøttelser, klosterhævning, livrente, overlevelserente, aftægt og deslige;

(...)"

Statsskatteloven § 5

"Til indkomsten henregnes ikke:

a) formueforøgelse, der fremkommer ved, at de formuegenstande, en skattepligtig ejer, stiger i værdi - medens der på den anden side ikke gives fradrag i indkomsten for deres synken i værdi -, eller (...)-(...)-c) (...) udbetaling af livsforsikringer, brandforsikringer og deslige; ¬(...)"

Pensionsafkastbeskatningsloven § 1

"Pensionsberettigede, som er skattepligtige efter kildeskattelovens § 1, selskabsskattelovens § 1 eller fondsbeskatningslovens § 1, og som ikke anses for hjemmehørende i en fremmed stat, i Grønland eller på Færøerne efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsoverenskomst, jf. dog § 23 a, stk. 3 skal betale skat efter denne lov af følgende pensionsordninger:

1. Pensionsordninger omfattet af kapitel 1 i pensionsbeskatningsloven. Dette gælder dog ikke (...) "

Pensionsafkastbeskatningsloven § 2

"Der skal betales en skat til staten på 15,3 pct. af det skattepligtige afkast. "

Pensionsafkastbeskatningsloven § 4 a, stk. 2, nr. 1

"(...)

Det skattepligtige afkast opgøres som summen af:

(...)

1. Rente i henhold til forsikringsaftalen og rentebonus, der tilskrives depotet fratrukket betaling for garantier og betaling af kursværn. Forsikringens depot opgøres som indbetalte forsikringspræmier og overførsler fra særlige bonushensættelser med fradrag af omkostnings- og risikopræmie og gebyrer og med tillæg af rente i henhold til forsikringsaftalen, omkostnings-, risiko- og rentebonus, hensættelsesforøgelse og -nedsættelse i tilfælde af forsikringsbegivenhedens indtræden og med fradrag af forsikringsudbetalinger.

(...)"

Praksis

SKM2013. 779. HR

Sagen angik holdingselskabet H, som af A købte hele aktiekapitalen i et russisk selskab. Af aftalen fremgik, at aktierne først skulle leveres og betales, når A havde opfyldt en række forpligtelser, men selve købsaftalen var ikke betinget. Der forelå derfor en endelig købsaftale af aktier med senere levering.

A misligholdte aftalen, hvilket resulterede i, at H blev tilkendt en erstatning. H anførte overfor SKAT, at erstatningen udgjorde kompensation for et formuetab, og således skattefri, jf. statsskattelovens § 5.

Højesteret gav SKAT medhold i, at erstatningsbeløbet skattemæssigt skulle sidestilles med en gevinst ved afståelse af aktier, da erstatningen var fastsat som positiv opfyldelsesinteresse. Erstatningen fandtes omfattet af dagældende aktieavancebeskatningslov og dermed skattepligtig. Ydermere bekræftede Højesteret SKAT i, at den skattemæssige behandling af en erstatning (éngangsbeløb) afhænger af, hvad erstatningen træder i stedet for.

SKM2014. 47. LSR

Sagen angik, hvorvidt et beløb betalt som erstatning for mistet ret til præmiefritagelse var skattepligtigt.

Landsskatteretten bemærkede, at en erstatningssum i skattemæssig sammenhæng skal behandles som det tab, erstatningen ydes for. Såfremt der var tale om erstatning for en mistet skattepligtig indtægt, ville erstatningen være skattepligtig.

Det blev lagt til grund, at den del af den samlede erstatningssum, som i forbindelse med udarbejdelsen af forliget var opgjort til dækning af klagerens mistede ret til præmiefritagelse, reelt dækkede mistet ret til præmiefritagelse. Derefter blev det bemærket, at ved en præmiefritagelse for en pensionsordning med løbende udbetalinger vil der ikke være fradrag for præmier, der er omfattet af præmiefritagelsen. Udbetalingerne fra ordningen vil i stedet være skattepligtige. Erstatningen for den mistede ret til præmiefritagelse var derfor skattepligtig i det omfang, den vedrørte en pensionsordning med løbende udbetalinger.

Landsskatteretten ændrede der på skatteankenævnets afgørelse til, at kompensationen for den mistede ret til præmiefritagelse på 320.000 kr. kun var skattepligtig for så vidt angik 304.000 kr. af kompensationen. Den resterende del, 16.000 kr., var skattefritaget, da andelen vedrørte en livsforsikringspræmie uden fradragsret.

SKM2014. 509. SR

En medarbejder kunne ikke få udbetalt erstatning ved kritisk sygdom fra en overenskomstbaserede, obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordning med tilknyttet dækning ved kritisk sygdom, fordi arbejdsgiveren ved en fejl ikke rettidigt havde fået tilmeldt medarbejderen, og indbetalt for den pågældende til den obligatoriske ordning.

Skatterådet bekræftede, at en erstatning på 100.000 kr. fra arbejdsgiveren til medarbejderen, der trådte i stedet for den forsikringsudbetaling ved kritisk sygdom, medarbejderen ville have fået fra den obligatoriske ordning, hvis arbejdsgiveren havde tilmeldt ham rettidigt, var skattefritaget for medarbejderen. Skatterådet henviste til Den juridiske vejledning 2014-1, afsnit C. A. 3.7, hvori det fremgår, at erstatninger, der udbetales som engangsbeløb, beskattes på samme måde, som det erstatningen træder i stedet for.

SKM2012. 91. SR

Skatterådet kunne bekræfte, at overførsel fra egenkapitalen samt resultatdisponering i form af bonus til de individuelle særlige bonushensættelser skattemæssigt skal behandles som bonus på pensionsordningen i relation til reglerne i såvel pensionsbeskatningslovens kapitel 4 som pensionsafkastbeskatningslovens kapitel 2.

Skatterådet kunne videre bekræfte, at udbetalinger fra de individuelle særlige bonushensættelser skattemæssigt behandles som udbetalinger fra den oprindelige ordning i relation til pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1, nr. 1 og § 29

Den juridiske vejledning afsnit C. A. 3.7 Erstatninger mv.

"(...)

Ad b) Erstatning er et engangsbeløb

Hvis erstatningen er et engangsbeløb, skal erstatningen beskattes på samme måde, som det, den træder i stedet for.

Hvis erstatningen er en kompensation for en del af indkomstgrundlaget, er den skattefri. Se SL § 5.

Hvis erstatningen derimod er en kompensation for et tab i det løbende afkast/indkomsterhvervelse, er den skattepligtig. Se SL § 4.

(...)"

Begrundelse

Det er ved svaret lagt til grund, at B A/S er fuld skadesansvarlig i erstatningsretlig henseende.

Udgangspunktet er, at erstatninger/kompensationer - der udbetales som éngangsbeløb - skatteretligt behandles på samme måde, som det, erstatningen/kompensationen træder i stedet for, jf. Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 3.7 Erstatninger mv.

Eftersom der i sagen er tale om kompensation, i form af et éngangsbeløb, for manglende pensionsafkast (afkastdifference mellem to forskellige pensionsprodukter/risikoprofiler) som følge af B A/S' fejl eller forglemmelse, skal kompensationen også behandles som pensionsafkast i skatte- og afgiftsmæssig henseende.

Kompensationen for det manglende pensionsafkast kan derfor ikke anses for et formuetab og dermed skatte- eller afgiftsfritaget for kunden, jf. statsskattelovens § 5.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Nej".

Spørgsmål 2

Det ønskes bekræftet - såfremt der svares nej til spørgsmål 1 - om Skatterådet så er af den opfattelse, at en sådan kompensation/erstatning for manglende afkast (eller godtgørelse for afkastdifference mellem to produkter) på en pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1 (ratepension og livrente) skal beskattes på samme måde og efter samme regler, som det den træder i stedet for (afkast), og dermed er skatte- eller afgiftspligtigt for kunden.

Lovgrundlag

Der henvises til det anførte under spørgsmål 1.

Praksis

Der henvises til det anførte under spørgsmål 1.

Begrundelse

Som anført under spørgsmål 1, beskattes eller afgiftsberigtiges en erstatning/kompensation, som det, den træder i stedet for. Se Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 3.7 Erstatninger mv.

Kompensationen ydes af B A/S som følge af, at de ved en fejl eller forglemmelse har forårsaget, at A har lidt et afkasttab på sin pensionsordning, idet han ikke blev ændret til den aftalte risikoprofil.

Kompensationen dækker utvivlsomt for tabt pensionsafkast (afkastdifference), og skal derfor anses og beskattes efter reglerne for afkast af pensionsordninger, jf. princippet om den skattemæssige behandling af erstatninger.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 2 besvares med "Ja".

Spørgsmål 3

Det ønskes bekræftet, at såfremt der svares ja til spørgsmål 2, er Skatterådet så enig i, at erstatningen skal beskattes som personlig indkomst hos modtageren jfr. personskattelovens § 3.

Lovgrundlag

Der henvises også til det anførte under spørgsmål 1 og 2.

Personskatteloven § 3

"Personlig indkomst omfatter alle de indkomster, der indgår i den skattepligtige indkomst, og som ikke er kapitalindkomst.

Stk. 2. Ved opgørelsen af den personlige indkomst fradrages

(...)

1. bidrag og præmier til pensionsordninger mv. i samme omfang som nævnt i pensionsbeskatningslovens §§ 18 og 52, jf. dog § 4 a, stk. 3,

(...)"

Personskatteloven § 4

"Kapitalindkomst omfatter det samlede nettobeløb af

(...)

- 13) afkast efter pensionsbeskatningslovens § 53 A, stk. 3,

(...)"

Pensionsbeskatningsloven § 29

"Ved udbetalinger, der ikke omfattes af § 20 eller §§ 29 A-C, fra en pensionsordning med løbende udbetalinger eller fra en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed svares en afgift på 60 pct. af det udbetalte beløb, jf. dog 2.-4. pkt. (...) "

Pensionsbeskatningsloven § 38

"Når afgiftspligt indtræder som følge af en udbetaling, påhviler pligten den eller dem, der efter pensionsordningen eller forsikringen er berettiget til udbetalingen, jf. dog stk. 7. Når afgiftspligt indtræder i andre tilfælde, påhviler afgiftspligten den eller dem, der ville være berettiget til udbetalingen, hvis ordningen var blevet ophævet på dette tidspunkt. Det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution skal tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 hverdage (bankdage) efter, at forsikringsselskabet m.v. har udbetalt den afgiftspligtige ydelse. Hvor afgiftspligten ikke indtræder som følge af en udbetaling, skal det pågældende forsikringsselskab eller den pågældende myndighed, pensionskasse, bank, sparekasse eller anden institution tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 1 måned efter, at forsikringsselskabet m.v. har fået kendskab til afgiftspligten. Der skal gives den afgiftspligtige underretning om indbetalingen.

(...)"

BEK nr. 1138 af 22. oktober 2014 (om visse regler i pensionsafkastbeskatningsloven), § 20

"Forsikringsselskabet m.v. skal årligt underrette den skattepligtige om skattebeløbet for det foregående indkomstår, jf. lovens § 21."

Skattekontrolloven § 1

Stk. 1 "Enhver, der er skattepligtig her til landet, skal over for told- og skatteforvaltningen årligt selvangive sin indkomst, hvad enten den er positiv eller negativ, og om sin ejerbolig. De arter af formue,

der omfattes af § 8 B, § 8 F, § 8 H, § 8 P, § 8 Q, § 10, § 10 A eller § 10 B, tillige med oplysning om formueværdien af fast ejendom beliggende i udlandet skal selvangives, medmindre oplysningen er omfattet af en af de nævnte indberetningspligter.

(...) "

Forarbejder

Forslag til Lov om beskatning af pensionsordninger m.v. (L 26, 1. samling, 1970-1971), side 41.

"Afgift (kapitel 3).

(...)

Til § 28

(...)

Der vil ikke af skattemæssige grunde være noget til hinder for, at udbetaling sker i andre tilfælde, men i så fald vil dette - bortset fra løbende udbetaling af bonus fra kapitalforsikring, jfr. forslagens § 46, stk. 2 - blive anset som en udbetaling "i utide", hvoraf der i henhold til § 28 skal svares afgift med 35 pct."

(...)

Man har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at foreslå nogen undtagelse fra 35 pct.- afgiften.

(...)

Tillægsskat (kapitel 5).

Til § 48.

Som omtalt under de indledende bemærkninger til kap. 3 har man fundet det rigtigst, at der i tilfælde, hvor en pensionsordning som følge af udbetaling eller disposition i utide ikke kommer til at tjene et pensionsformål, skal svares en proportional afgift på 35 pct. af de pågældende midler. Afgiftspligten kan ses som et middel til at modvirke misbrug i form af en skattebegünstiget opsamling af midler, der ikke skal dække et reelt pensionsbehov.

(...)

(...) Denne undtagelse [forslagets § 19, stk. 2] er fundet rimelig, da tillægsskattereglerne [§§ 29 og 48] alene skal modvirke misbrug i form af oprettelse af en rateforsikring med henblik på efterfølgende vilkårlig ophævelse. "

Praksis

Der henvises også til det anførte under spørgsmål 1 og 2.

Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 10.2.1.5 Dispositioner i strid med pensionsformålet for pensionsordninger med løbende udbetalinger

"(...)

Afgiftspligt af dispositioner i strid med pensionsformålet

Det er muligt for pensionsoppareren at råde over pensionsmidlerne på en måde, der er i strid med pensionsformålet, fx ved hel eller delvis overdragelse eller anden overførsel til eje, pantsætning eller lignende af midlerne. Men så skal der til gengæld betales afgift. Også ved andre dispositioner, der medfører, at ordningen ikke længere opfylder betingelserne i PBL kap. 1, skal der betales afgift.

Ved sådanne dispositioner, der er i strid med pensionsformålet, skal der betales en afgift på 60 pct. af det beløb, der kunne have været udbetalt på tidspunktet for dispositionen, hvis ordningen var blevet ophævet. (...)"

Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 10.2.2.5 Dispositioner i strid med pensionsformålet for ratepensionsordninger

"(...)"

Hvis ejeren af en pensionsordning råder over pensionsmidlerne på en måde, der er i strid med pensionsformålet, fx ved hel eller delvis overdragelse eller anden overførsel til eje, pantsætning eller lignende af midlerne, skal der betales en afgift på 60 pct. af det beløb, der kunne have været udbetalt på tidspunktet for dispositionen, hvis ordningen var blevet ophævet. (...)"

Også ved andre dispositioner, der medfører, at ordningen ikke længere opfylder betingelserne i PBL kap. 1, skal der betales en afgift på 60 pct. i stedet for indkomstbeskatning.

"(...)"

Den juridiske vejledning, afsnit C. G. 2.1 Beskatningsprocenten (PAL § 2)

"(...)"

Fra og med indkomståret 2012 betales skat til staten på 15,3 pct. af det skattepligtige afkast, jf. Lov nr. 1378 af 28. december 2011.

Penge- og pensionsinstituttet indeholder og afregner skatten til SKAT på vegne af den pensionsberettigede. Se afsnit C. G. 4.1, Indgivelse af opgørelse og indbetaling af skat (...) "

Den juridiske vejledning, afsnit A. B. 1.1.1 Selvangivelsespligten

"(...)"

Skattepligtige fysiske personers selvangivelsespligt

Indkomst og ejerbolig

Enhver fysisk person, der er skattepligtig her til landet efter KSL § 1 og § 2, har pligt til at selvangive sin indkomst, hvad enten den er positiv eller negativ. (...) Se SKL § 1, stk. 1, 1. pkt.

Selvangivelsespligten omfatter også de arter af formue, som er nævnt i SKL § 8 B, § 8 F, § 8 H, § 8 P, § 8 Q, § 10, § 10 A, § 10 B eller § 10 E. Det drejer sig om følgende arter af formue efter de enkelte indberetningspligter:

- Forsikringsselskabers indberetningspligter.
- Pengeinstitutters mv. indberetningspligt om pensionsordninger.
- Pengeinstitutters mv. indberetningspligt om renter og andet afkast. –(...),
- medmindre oplysningerne er indberettet til SKAT efter de nævnte bestemmelser. –(...)"

Praksis

Skatterådet bekræftede, at midler, der tages fra en kundes pensionskonti til betaling af gebyr til et selskab for porteføljepleje vedrørende investering af pensionsmidler i et konkret depot i et pengeinstitut, undtagelsesvis ikke anses for en hævning i utide, som er afgiftspligtig med 60 % efter PBL § 29.

Begrundelse

Med henvisning til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2, skal den aftalte kompensation behandles som pensionsafkast fremfor almindelig indkomst.

Eftersom kompensationen træder i stedet for det manglende afkast, der ville have været opnået såfremt pensionsrisikoprofilen havde været ændret som aftalt mellem B A/S og A, undergives kompensationen for det første pensionsafkastbeskatningslovens regler, jf. pensionsafkastbeskatningslovens § 4 A, stk. 2, nr. 1. Det betyder, at der af kompensationsbeløbet indledningsvis skal fratrækkes en pensionsafkastskat på 15,3 %, jf. pensionsafkastbeskatningslovens § 2.

Dernæst skal kompensationsbeløbet afgiftsberigtiges med 60 %, jf. pensionsbeskatningslovens § 29. Det skyldes, at B A/S kompenserer A med et kontant beløb på X kr., svarende til afkastdifferencen, der derefter - via arbejdsgiveren - indbetales med bortseelsesret til pensionsordningen. Løsningen medfører altså, at det kontante kompensationsbeløb (X kr.) som udbetales direkte til A, anses for en hævning af pensionsmidler i "utide", idet beløbet stilles til hans disposition før pensionsbegivenhedens indtræden. Ifølge lovens forarbejder eksisterer der ingen undtagelser, der muliggør disposition over pensionsmidlerne "i utide", hvilket man i praksis har fortolket stramt. Se SKM2016. 156. SR.

Derfor skal der af kompensationsbeløbet (X kr.) først betales en PAL-skat på 15,3 %, jf. PAL § 2, og dernæst en pensionsafgift på 60 % af den resterende del af kompensationen, jf. PBL § 29, da "pensionsafkastet" er udbetalt til pensionsopsparerens disposition, og derfor må anses for udbetalt i "utide".

Det er efter SKATs opfattelse underordnet for den skatte- og afgiftsmæssige behandling af kompensationen, at formålet ikke har været, at kompensationen skulle være til A's disposition. Den fremlagte "løsning" medfører, at det kontante kompensationsbeløb de facto er til A's disposition, således han frit kan bestemme om pengene forbruges nu, opspares/investeres eller indbetales på pensionsdepotet med tilhørende fradrags- eller bortseelsesret.

SKAT bemærker afslutningsvis, at pensions-, penge- eller forsikringsinstitutterne normalt er forpligtet til at indberette pensionsafgifter og -skatter til SKAT på vegne af deres pensionskunder. Eftersom A's pensionsselskab ikke involveres, skal A selv oplyse SKAT om den modtagne kompensation fra B A/S, jf. principperne i skattekontrollovens § 1, stk. 1.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 3 besvares med "Nej"

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder SKATs indstilling og begrundelse.